

Vördsam hemställan

till

1888 års Kyrkomöte.

Ordning och framsteg.

Alldenstund Positivistiska Samfundets medlemmar till flertalet tillhöra svenska statskyrkan och ingen möjlighet för dem finnes att, såsom de önska och flere försökt, utträda derur, tillåter sig Samfundet att vädja till det nu församlade Kyrkomötet med nedanstående hemställan.

Då kungl. förordningen af 1873 angående främmande trosbekännare och deras religionsutöfning blott inbegriper bekännare af annan *kristen* troslära än den evangeliskt lutherska och Positivistiska Samfundets medlemmar ej tillhöra någon dylik, *tvingas* de sålunda att kvarstå i en kyrka, hvars dogmer de ej tro på och som de öppet bestrida;

då Samfundet anser detta förhållande kränkande för samvetsfriheten, kan det ej underlåta att söka befrielse härifrån;

då det likväl ej skulle önska någon ändring i dissenterlagen, hvarigenom positivister kunde få rättighet att utträda ur statskyrkan och bilda af staten erkända kyrkosamfund, hvarmed intet i sak vunnas, så länge kyrkobeskattningen kvarstår och positivisterna därvid ginge förlustiga vissa medborgerliga rättigheter, så gäller Positivistiska Samfundets hemställan en *fullständig reformering af kyrkolagstiftningen* med mål: *kyrkans skiljande från staten*.

Positivistiska Samfundet, som ej är något kyrkligt samfund, utan ett lekmanaförbund för icke blott vetenskapliga, filosofiska och religiösa intressen, utan ock för sociala och politiska angelägenheter, anser:

att staten ej eger att »erkänna» något kyrkosamfund och ej skall såsom en säkerhet för sedligheten fordra, att medborgarne skola tillhöra något visst kyrkosamfund, då intet förhindrar den mest förhårdade bof att ingå i ett religionssamfund och få ett intyg på att han tillhör detsamma;

att sammanblandningen af den andliga och världsliga makten, som protestantismen medfört, utmärker en tillbakagång till den gamla tidens teokratiska styrelseskick, då de båda makterna voro förenade hos samhällets högsta styresmän, i stället för att vara fullkomligt sjelfständiga, såsom inom katolicismen;

att presternas underordnande under den världsliga styrelsen med ersättning i vissa materiela fördelar ej varit till nytta för utvecklingen, då styrelsen härmedelst ofta missbrukat kyrkan för världsliga syften;

att staten ej har något skydd i sin statskyrka;

att det enda verksamma medel staten har att använda, förutom allmän upplysning, till den samhälliga ordningens upprätthållande är: *den borgerliga lagen*, hvarigenom Staten eger att straffa sedlighetsbrott, stöld, mord, mened m. fl. handlingar, som vittna om en låg moral, och hvarigenom medborgarne skyddas i yttre afseende;

att ändtligen fullständig frihet i religiösa frågor är den säkraste garanti för att slitningar och fiendtligheter, skrymteri och maktmissbruk kunna aflägsnas från det område, som väl framför alla bör utmärkas af kärlek och frid, sanning och oväld.

Positivismens anhängare hylla ingalunda en hejdlös liberalism, de fordra en *lagbunden frihet*, icke en obunden; vid sidan af föreskriften: *framsteg som mål* uppställa de ett för dem lika heligt bud: *ordning som stöd*, hvarigenom de kunna förena en glödande kärlek till frihet och utveckling med en uppriktig sträfvan att upprätthålla ett lagbundet statsskick och att skydda samhället mot omstörtningar.

Positivisterna hylla ej den kristna verldsåskådningen, men ega tron på det *heliga* i lifvet och förtröstan till det *godas seger*, till mensklighetens förädling, till de eviga lagar, som styra världen. De erkänna såsom en ständig pligt att *lefva för andra*, hvilken oundgängligt framgår af det ojäfaktiga faktum, att *vi lefva af andra*, och de bekänna, att förståndsöfverlägsenhet ej kan utöfva sitt förnämsta inflytande, om den ej är *underordnad en hög moralitet*. Positivistiska Samfundets styrelse tillåter sig härmed att till det nu församlade svenska Kyrkomötets begrundande framställa följande *program för lagändringar i kyrkliga frågor*, som gjort sig gällande icke blott inom Positivistiska Samfundet, utan ock bland andra svenska medborgare, som nu räknas ej blott i tusental, utan i hundra-tusental.

Då den världsliga makten ej bör kunna lägga hinder i vägen för den andliga friheten och religionen är en samvetssak, som endast får bestämmas af den fria *öfvertygelsen*, är det nödvändigt, att det *religiösa området fullständigt fritages från alt inflytande af staten*: hvarje *kyrkoförsamling* bör underhålla *sin kyrka* samt tillsätta och aflöna *sitt presterskap* utan statens mellankomst; *kyrkoförsamlingar* böra få bildas *utan någon sorts vilkor* eller *hinder*, därest dess bekännelser ej strida emot allmän moral (i motsatt fall kunna de förhindras genom strafflagens bestämmelser rörande sedlighetsbrott); de lagstadganden böra upphävas, hvilka förpligta *regeringens* ledamöter att tillhöra den »rena evangeliska läran» och som lägga *kyrkolagstiftningen* till stor del i *regeringens* och *riksdagens* händer; *kyrkolagen* bör upphävas och *kyrkomötet* afskaffas såsom statsmyndighet för att ersättas med frivilliga möten för de skilda religionernas bekännare; *ecklesiastik-departementet* bör ersättas med ett *undervisningsdepartement*; *civiläktenskap* bör vara det enda lagliga och kyrklig vigsel frivillig; den gällande *teologiska eden* bör utbytas mot en *högtidlig försäkran*; straffbestämmelser för »*religionsbrott*» och brott mot *tryckfriheten i religionssaker* böra borttagas, då de dels ej gagna den sanna religiositeten och dels ofta missbrukas i försök att upprätthålla teologiska dogmer gent emot mera vetenskapliga verldsåsigter; alla *skatter* och *anslag* till kyrkor böra borttagas, för att ersättas af de skilda församlingarnas frivilliga bidrag; *biskopsembetena* böra indragas och den *teologiska fakulteten* vid universiteten bör upphävas; från de *allmänna skolorna* uteslutes *religionsundervisningen*, som förlägges till *hemmen* och *kyrkorna*, hvarmed ock följer, att *kyrkoherde* ej längre skall vara själfskrifven ordförande i *skolråd*.

Mätte det församlade Kyrkomötet för sin del värka för reformer i den här framställda riktningen, hvarigenom ett mera normalt samhällsskick än det nuvarande kunde taga sin början och kyrkans målsmän skulle kraftigt bidraga att göra ett slut på de hatfulla strider, som nu pågå mellan kyrkliga och fritänkare-element! Genom att Kyrkomötet själf uttalade sig för denna statsmyndighets afskaffande skulle Kyrkomötet vinna en lika ärofull plats i historien som franska nationalförsamlingen vann den 4 Aug. 1789, då den upphäfde alla företrädesrättigheter från svunna dagar, som norska stortinget vann den 12 Mars 1821 genom adelskapets upphäfvande, och som svenska adeln förvärfvade sig den 7 December 1865, då den afsade sig sina privilegier.

Stockholm den 1 September 1888.

I fosterlandets namn!

Vördsamligen å Positivistiska Samfundets vägnar

dess Styrelse:

A. Nyström.

Föreståndare.

C. A. Westerlund.

J. E. Carlsson.

G. Holmberg.

P. Schroff.

